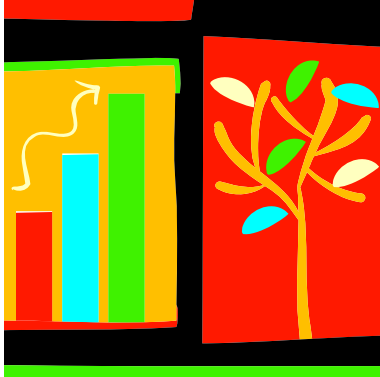

M. Sudakova

Không gian sống

Sự việc xảy ra quá nhanh.

Cráp-tơ còn đang trên đường chạy xuống sông, mà ở phía dưới, trong khe nhỏ, một người đã nằm ngửa trên cỏ, người thứ hai cúi xuống nhìn vào mặt nạn nhân của mình.

- Anh đã bị bắt - Cráp-tơ chạy vội đến, quát to.

Người lạ mặt từ từ quay đầu lại, đứng dậy đưa mắt nhìn Cráp-tơ đang lăm lăm khẩu brao-ninh trong tay vẻ căng thẳng.

Cráp-tơ cúi xuống cố tìm mạch người bị giết, rồi nghiêm khắc nhìn kẻ lạ mặt.

- Tại sao anh giết người?

- Ở đây có hai điều không đúng sự thật. Thứ nhất, tôi không giết hắn ta; thứ hai, hắn ta chưa hẳn đã phải là người.

Người lạ mặt lấy mũi giày chạm nhẹ lên trán kẻ bị giết rồi ngồi xuống bên cạnh, lấy ra một cái gì đó giống như com-pa và đo nhanh mấy kích thước trên mặt nạn nhân, miệng lẩm bẩm:

- Hừ, quả đúng thế thật. Góc mặt hầu như không thay đổi.

Cráp-tơ không giục người bị bắt. Còn anh ta trong thời gian đó mở bàn tay

người bị giết, chăm chú nhìn, mấy lần kéo mạnh ngón tay cái, rồi đứng dậy, cẩn thận phủi đất bám trên đầu gối và cười khẩy nói với người bị giết:

- Tạm biệt.

Cráp-tơ đã quen với những dấu hiệu kích động thần kinh xảy ra rất nhanh mà những kẻ giết người thường biểu lộ ngay sau khi phạm tội, nếu như kẻ đó không phải là tay giết người chuyên nghiệp. Vì vậy anh không hề ngạc nhiên khi sau một lúc lâu im lặng, kẻ bị bắt đề nghị anh không cần đặt người cạnh cạnh xác chết.

- Dù sao thì một giờ nữa hẳn cũng sẽ không còn ở đây - anh ta giải thích và nói thêm - nhưng tùy anh.

Cráp-tơ không tin lời của kẻ giết người, nhưng kinh nghiệm không cho phép anh bỏ qua chúng. Vì vậy anh quyết định đợi xem cái gì ẩn đằng sau câu nói "sau một giờ nữa hẳn cũng sẽ không còn ở đây".

Họ ngồi im lặng, kẻ giết người quay lưng lại nơi xảy ra vụ án mạng, còn Cráp-tơ ngồi với tư thế có thể một lúc vừa nhìn thấy cả tội phạm lẫn nạn nhân. Bỗng nhiên, Cráp-tơ sửng sốt trước việc kỳ quặc xảy ra: anh không trông thấy xác chết nữa. Người bị bắt vẫn ngồi bất động chỗ cũ, không lần nào quay đầu lại nhìn. Chắc chắn là anh ta không thể nhìn thấy sự việc xảy ra phía sau lưng mình. Xác chết biến đi đâu mất? Chẳng lẽ nó chui xuống đất à?

Cráp-tơ đứng dậy, và lúc đó kẻ giết người mới quay lại. Anh ta lắc đầu tỏ vẻ đã hiểu hiết sự việc và đưa mắt nhìn khuôn mặt trắng nhợt của Cráp-tơ.

- Nếu như anh muốn, mời anh đến nhà tôi - anh nói- Tôi ở gần đây thôi.

Cráp-tơ đi theo anh ta.

Trong căn phòng của ngôi nhà nhỏ hai tầng mà mọi vật đều nói lên rằng chủ nhân là một người quan tâm và hiểu biết nhân chủng học, Cráp-tơ ngồi vào chiếc ghế bành sâu, còn người lạ mặt ngồi trên đi-văng da, mệt mỏi ngả đầu

lên lưng ghế.

- Có lẽ anh đã hiểu rằng bắt giam tôi là vô nghĩa - anh ta nói - nhưng anh cũng đừng chờ đợi ở tôi những lời giải thích. Tôi mời anh đến đây là để nhờ anh một việc. Ngày mai tôi sẽ không còn ở đây nữa. Tôi có một số bản thảo mà rất tiếc là tôi không thể mang theo mình. Nhưng tôi lại cần phải cất giữ chúng... Xin lỗi, anh bao nhiêu tuổi?

Cráp-tơ chưa đầy ba mươi tám tuổi. Điều này có lẽ làm cho người lạ mặt hài lòng; anh ta nói rằng sẽ không về sớm hơn ba mươi năm sau, rằng nội dung của bản thảo là các tìm tòi nghiên cứu về nhân chủng học mà anh ta chưa kịp hoàn thành trọn vẹn... Người lạ mặt còn nói rằng anh ta không hề làm điều gì xấu đối với người chết mà Cráp-tơ vừa thấy.

... Trong suốt những tuần tiếp theo đó Cráp-tơ bị một câu hỏi dày vò: làm sao mà anh, nhân viên an ninh nhà nước, lại tin vào những điều vô lý của người không biết, để cho một tên tội phạm nguy hiểm như vậy có thể chạy trốn, và hơn nữa lại còn nhận bảo quản những thứ giấy tờ gì đấy. Tất cả những cái đó chỉ là vì người phạm tội đã thủ tiêu được xác chết bằng một cách khó hiểu nào đó mà hình pháp học ngày nay chưa biết đến.

Những lời xôn xao về việc hai con người biến mất khỏi thành phố cùng một lúc nhanh chóng lắng xuống, hồ sơ về vụ này đã được đưa vào kho lưu trữ. Không ai biết chuyện Cráp-tơ ngày hôm trước đã đến nhà một trong hai người đó. Không ai tra hỏi anh điều gì, nhưng anh, người đã chứng kiến vụ phạm tội, ngay năm đó đã xin ra khỏi ngành cảnh sát.

Và anh có rất nhiều thời gian rỗi. Vì vậy, không có gì lạ là cuối cùng Cráp-tơ cũng đã quyết định tìm hiểu tập bản thảo của người mà anh vô tình tự nguyện trở thành tông phạm.

"Tôi tự gọi mình là Phi-ô-xơ" - Cráp-tơ đọc thấy ở trang thứ nhất. Tập giấy bao gồm những ghi chép mà Cráp-tơ không hiểu. Anh quyết tâm sẽ tìm ra ý

nghĩa của chúng. Anh bắt tay vào nghiên cứu nhân chủng học.

Dần dần, Cráp-tơ càng ngày càng đi sâu vào lĩnh vực nhân chủng học và các khoa học liên quan, anh hiểu rằng những nghiên cứu của Phi-ô-xơ là một công trình vô cùng quý giá, có một không hai. Không đả động đến những tài liệu về các cuộc khai quật và phát hiện có thể có ở Cựu và Tân thế giới, chỉ sử dụng những số liệu riêng một mình anh biết, nhà bác học đã vạch ra quá trình tiến hóa của con người trong năm mươi nghìn năm cuối cùng. Đồng thời Cráp-tơ kinh ngạc trước sự dễ dàng, chính xác khi anh ta mô tả con người vào thời kỳ ở hang động và người châu Âu thời đại phục hưng. Các cử chỉ, dáng đi, giọng cười trầm ngất quăng của đàn bà thời kỳ đồ đá mới được mô tả một cách tự nhiên như Phi-ô-xơ là người đương thời đã được tai nghe mắt thấy tất cả. Nhiều trang dường như do một nhà viết tiểu thuyết xuất sắc viết ra. Nói chung, toàn bộ tập bản thảo gây ra ấn tượng của một tác phẩm khoa học viễn tưởng thiên tài. Hay là...

Cráp-tơ quyết định tìm hiểu về Phi-ô-xơ tất cả những gì có thể. Trong kho lưu trữ của cảnh sát có khá đầy đủ những điều cần biết. Phi-ô-xơ là một bác sĩ với với diện thực hành rất hẹp. Anh ta xuất hiện trong thành phố năm năm về trước. Không một lần nào đi xa cả. Trong thành phố cũng chỉ đi bộ.

Không có người quen. Gia đình cũng không.

Trong tất cả những điều biết được, Cráp-tơ chú ý nhiều nhất đến việc tại sao anh ta, một người sống khá sung túc, có nhiều thời gian rỗi, lại không bao giờ đi đâu cả? Cráp-tơ nghiên cứu kỹ lưỡng tất cả các tuyến đường đi bộ của anh ta trong thành phố và đi đến một kết luận khá tò mò: việc di chuyển của Phi-ô-xơ trong phạm vi thành phố nằm gọn trong một hình chữ nhật rất rõ mà một cạnh chính là cái khe nhỏ nơi họ trước đây đã gặp nhau cạnh xác chết nọ. Khoảng cách giữa cạnh trên (ở phía Bắc) và cạnh dưới (ở phía Nam thành phố) của hình chữ nhật không quá hai cây số. Có vẻ như thành phố đối

với anh ta là một loại nhà tù, nơi anh ta bị giam cầm một cách tự nguyện hay là do người khác bắt buộc.

Trong kho lưu trữ của cảnh sát Cráp-tơ còn tìm ra hồ sơ "ba vụ mất tích của công dân thành phố". Vụ xa xưa nhất xảy ra 150 năm trước đây. Hoàn cảnh mất tích của ba vụ đều giống nhau: vào ban đêm, không mang theo đồ đạc gì, và sau đó không ai còn trông thấy họ nữa. Cráp-tơ nghiên cứu hết sức tỉ mỉ các hồ sơ, kể cả các chi tiết nhỏ nhất, và đi đến một kết luận hết sức kinh ngạc: cả ba lần người mất tích chỉ là một!

Năm tháng trôi qua. Thành phố thay đổi. Trên chỗ nhà cũ của Phi-ô-xơ người ta xây bể bơi thành phố. Và Cráp-tơ cũng đã hai lần thay đổi chỗ ở. Về già Cráp-tơ đặc biệt ưa thích quán ăn nhỏ được xây lên mười năm trước ở cách cái khe nọ không xa. Ngoài rượu vang ngon bán ở đây, còn một điều khác cũng rất quan trọng đối với Cráp-tơ: nếu Phi-ô-xơ lại xuất hiện ở thành phố của họ, thì theo dự đoán của Cráp-tơ, ông ta sẽ phải đến đây.

Và điều đó quả đã xảy ra. Vào một buổi chiều lạnh lẽ tháng mười, Phi-ô-xơ bỗng hiện ra trên ngưỡng cửa, dường như ông ta vừa đột ngột bước từ sau bức tường ra.

Mặc dù đã 67 tuổi, Cráp-tơ vẫn còn giữ được không chỉ sự minh mẫn của đầu óc, mà còn cả sự vững vàng về tinh thần. Ông cần rất ít thời gian để tìm lại cơn xúc động của mình. Quả thật, ông đã trông thấy đúng cái điều ông vẫn chờ đợi: Phi-ô-xơ hoàn toàn không thay đổi tí nào trong ba mươi năm qua. Cráp-tơ giơ tay vẫy và Phi-ô-xơ đi đến bên bàn ông, nhìn kỹ vào mặt Cráp-tơ.

- A, anh đấy à? - Phi-ô-xơ khẽ nói - Anh tình cờ đến đây hay là cố ý đợi tôi?

- Tôi đợi anh - Cráp-tơ quả quyết nói - Tôi muốn anh kể cho tôi nghe tất cả và cất bỏ gánh nặng trong lòng tôi. Bản thảo của anh còn nguyên...

- Con đường của tôi sắp kết thúc - Phi-ô-xơ nói - Tất nhiên tôi sẽ kể cho anh

nghe về mình.

Cráp-tơ gọi người phục vụ và đặt hai cốc bia.

- Thực ra điều cơ bản nhất có thể nói gọn trong vài lời. Các anh có giới hạn trong thời gian, còn tôi có giới hạn trong không gian. Chỉ có thể thôi.

Cráp-tơ khẽ gật đầu. Ông cũng đã từng có nghi ngờ về một điều tương tự như vậy.

- Trong thời gian, con đường của tôi về quá khứ dài hơn các anh rất nhiều, còn về tương lai là không giới hạn. Nhưng trong không gian nó ngắn hơn các anh rất nhiều. Và cũng vậy, giống như các anh, tôi cũng đang đi đến gần cái chết, tức là biến mất; chỉ có điều các anh biến mất trong thời gian, còn tôi biến mất trong không gian. Và cũng như các anh không thể sống quá trăm tuổi, tôi cũng không thể sống quá khoảng không gian đã được xác định cho tôi. Tôi chỉ còn lại chừng ba trăm mét chiều dài và năm mươi mét chiều rộng.

Ông ta im lặng, ngồi trầm ngâm nhìn cốc bia của mình hầu như vẫn còn đầy nguyên, rồi cười khẩy và nói tiếp:

- Thời gian bao giờ cũng trôi đi đều đặn, và một ngày khó chịu nhất của các anh cũng chỉ kéo dài một số giờ nhất định đúng bằng bất kỳ một ngày nào khác, còn không gian đôi lúc co lại một cách đột ngột, và anh bỗng nhận thấy nó còn lại ít hơn là anh tưởng.

- Ra thế, và lúc đó anh...

- Tôi đi đến khoảng thời gian khác. Tôi không thể giữ không cho không gian thu hẹp lại, cũng như các anh không có cách nào làm chậm lại nhịp chảy của thời gian. Nhưng các anh có thể kéo dài cuộc đời của mình bằng cách lợi dụng không gian. Về những người đi lại nhiều trên trái đất và đến những hành tinh khác, các anh nói: "Anh ta sống không chỉ một, mà hàng chục cuộc đời". Còn tôi lại nhờ thời gian để kéo dài cuộc đời mình. Tôi đã sống

rất nhiều cuộc đời, nhưng tất cả chỉ trên một mảnh đất con, và tôi không thể nào đi ra ngoài giới hạn của nó được.

Cráp-tơ tò mò hỏi những cuộc du lịch của Phi-ô-xơ trong thời gian có xa không.

- Muốn xa bao nhiêu cũng được - Phi-ô-xơ đáp - Có thể trở lại thời gian trước đây của mình, già đi bằng đúng số năm mà tôi đã sống trong khoảng thời gian khác. Có lần trở về quá sớm, tôi trông thấy một bà già yếu đuối đau ốm. Đó là vợ tôi trước đây. Tôi còn gặp con gái của tôi, một phụ nữ xinh đẹp, nhìn bề ngoài già hơn tôi chừng mười lăm tuổi. Nó bảo rằng tôi giống cha nó, một người cũng đẹp trai và lịch sự như thế...

- Chẳng lẽ không bao giờ có ai nhận ra anh? Bởi vì anh có thể lại gặp đúng những người thân và bạn bè của mình?

Phi-ô-xơ mỉm cười:

- Điều đó nói đến chỉ buồn cười. Trong thời đại chúng ta có ai tin những điều kỳ lạ? Anh là người đầu tiên nhìn thẳng vào sự việc hiển nhiên, mặc dù nó hoàn toàn mâu thuẫn với cái gọi là đầu óc tỉnh táo.

- Hô-vac-đô, Pe-linh và Phô-xle, những người đã biến mất khỏi thành phố trước đây, có phải là anh không? - Cráp-tơ hỏi, mặc dù ông đã biết trước câu trả lời.

- Vâng, tôi, và lần nào cũng không phải do ý muốn của tôi. Có những mối nguy hiểm rình mò tôi. Thí dụ, một lần, hình như vào đầu thế kỷ trước, tôi không thận trọng đi một chuyến xe ngựa. Ngôi nhà mà tôi dự định tới đúng ở cạnh điểm mà tôi đã qua từ lâu. Nhưng người đánh xe lúc đó say rượu và chở tôi đi vượt quá mười mét - một khoảng cách rất lớn đối với tôi. Nó giảm ngắn cuộc đời của tôi lại rất nhiều. Tôi vội nhảy ra khỏi xe khi nó đang chạy, ngã gãy chân, và từ đó tôi không bao giờ đi xe nữa. Điều này đối với tôi là một sự việc phải trả giá quá đắt. Nhưng kẻ thù thực sự của tôi...

- Là người đánh nhau với anh lần đó bên khe!

- Vâng, đúng là hắn. Xê-can-đơ. Hắn cũng như tôi, nhưng chỉ có một điểm khác. Hắn xuất hiện muộn hơn tôi và có thêm một số thay đổi làm hắn gần giống người thường hơn. Như các anh không biết cái gì sẽ xảy ra với mình ngày mai, hắn cũng không biết cái gì sẽ xảy ra với hắn trong mét tiếp theo của không gian và hắn sẽ bị ném tới thời gian nào. Có một lực nào đó từ bên ngoài điều khiển hắn. Hắn ta, tất nhiên, dễ chịu hơn tôi nhiều. Hắn không cần phải tự mình quyết định trốn những người thân đến một thời gian khác, nơi có thể chỉ tìm thấy sa mạc hoặc những đồng xác chết ở một địa điểm xa lạ. Nhưng cái thằng ngốc đó tưởng rằng điều khiển thời gian là một hạnh phúc vĩ đại mà hắn bị tước mất đi một cách bất công. Vì vậy hắn căm thù tôi. Lần đó hắn định kéo tôi xuống sông, và hắn đã kịp tước mất của tôi năm mét không gian sống. Tôi không biết hắn ta cần tất cả những cái đó để làm gì. Nhưng liền đó tôi buộc phải lập tức đi về quá khứ.

- Thế hắn lúc đó biến đi đâu?

- Cú đòn của tôi đánh hắn văng sang thời gian khác, thế thôi. Mà cũng có thể bây giờ hắn ta đang ở gần đâu đây, giữa những đứn cháu chắt chút chút của mình.

Cráp-tơ-rùng mình đưa mắt nhìn quanh gian phòng đã trở nên vắng người. Trong một thoáng, ông hình dung ra bóng dáng những con người hãy còn chưa sinh ra đó...

- Mà cũng có thể là khác. Hắn di chuyển trong thời gian cả vào quá khứ, cả về tương lai. Lần đó hắn trở về từ một chuyến đi vào quá khứ rất xa xôi.

Thật đáng sợ khi thấy trên khuôn mặt người châu Âu của hắn những chiếc răng của người tiền sử nê-an-đéc-tan nhe ra dữ tợn. Hắn xông vào tôi, và nếu tôi không đánh hắn, chắc hắn đã lấy mất của tôi đến mười mét không gian sống...

- Nhưng biết làm sao được? - Ông tiếp tục - Tôi và Xe-can-đơ lại ở trong cùng một khoảng không gian, cũng như các anh sống với những kẻ thù của mình trong cùng một thời gian. Nhưng tất cả những cái đó chưa phải là chủ yếu, đáng sợ là ở chỗ khác, là cái cảm giác thường xuyên rằng không gian quá chật hẹp, rằng mình đang đi gần đến điểm đích cuối cùng không sao cưỡng lại được, là cái ý thức rằng đời mình chỉ còn lại vài chục mét không gian ít ỏi.

- Tôi nghĩ là anh không sợ chết.

Phi-ô-xơ cúi đầu.

- Bởi vì anh không biết gì về nó cả.

- Tôi hiểu ý anh - Phi-ô-xơ xúc động nói - Tôi đã từng giải phẫu nhiều và biết con người kết thúc con đường trong thời gian của mình như thế nào.

Nhưng thật đáng sợ khi nghĩ rằng cái gì sẽ xảy ra với tôi, khi tôi không còn không gian nữa...

Quán ăn đã đóng cửa, và họ bước ra đường phố. Đến cạnh nhà Cráp-tơ họ chia tay, hẹn ngày mai sẽ gặp lại nhau.

Đêm hôm đó Cráp-tơ mãi không thể nào ngủ được. Ông nghĩ về cái may mắn mà mình được gặp. Phần còn lại của đời mình ông sẽ dùng cho những cuộc nói chuyện với người đã từng được thấy những điều mà không một sách vở nào trên Trái Đất này ghi chép cả.

Sáng hôm sau, Phi-ô-xơ không đến. Gần trưa Cráp-tơ ra khỏi nhà, mua một tờ báo buổi sáng, và lập tức ông thấy mục thông báo về một người trẻ tuổi đêm hôm qua đi dạo trên con đường nhỏ ở phía Bắc thành phố và bị một chiếc xe ngựa đâm phải. Người đánh xe mang người bị nạn (anh ta bất tỉnh) lên xe và chở đến bệnh viện thành phố. Khi chiếc xe dừng lại ở cổng, thì không thấy người bị nạn ở đâu cả. Mọi người tìm kiếm kỹ lưỡng toàn bộ khu vực vẫn không có kết quả. Có lẽ người bị nạn rơi xuống sông khi chiếc xe đi

qua cầu và đã bị dòng nước cuốn đi.

Cráp-tơ bỏ mũ cúi đầu. Riêng ông, ông biết rằng Phi-ô-xơ đã kết thúc con đường của mình.

Đánh máy: HuyTran

Nguồn: tập truyện " Chuyến du hành ngược thời gian "

Được bạn: Ct.Ly đưa lên

vào ngày: 6 tháng 2 năm 2007